

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theophili Bernardini E Societate Iesv De Religiosæ Perseverantiae Præsidiis Libri XI. ...

Bernardin, Théophile

Antverpiae, 1622

14. Quando & qua ratione, ad ratione, ad seipsum reuocetur animus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47032)

Certè id nisi fiat paulatim pessum ibunt omnia: annon hac conditione viuimus, mortales? non sentimus quando membra crescant, corpus augeatur, mutetur species, & coma modò iuuenescens senescat in canos; nobis tamè ne scietibus, nec sentientibus, hæc fiunt in nobis. Haud secùs, ipso curatum vsu mens nostra mutatur, nec agnoscimus, nisi vigilantius nos ad interna reuocantes, profectus nostros quotidie defectusque pensemus: sin autem indiscussam mentem relinquimus, priui propositi robur sensim sine sèlu perdimus, solaq; nostri negligentia, nescientes senescimus, conuenitque nobis illud Prophetæ, *Comederunt alieni robur eius, & nesciuit: sed & cani effusi sunt in eo, & ipse ignorauit.* Numquã est igitur nobis quietis & tranquillitatis internæ, progressionis in virtute, & pacatæ animi præsentia cura deponenda. Audiendus Deus non solis illis priscis Patribus, sed nobis cunctis præcipiens, *Ignis in altari semper ardebit, quem nutriet sacerdos, subiiciens manè ligna per singulos dies.* Altare cor nostrum est, templum enim Dei viuum sumus; prima verò diei parte, maturino tempore, priusquam multipliciù cogitationum turba mentem diuidat, hæc potior & prima cura sit, vt caritatis ignis, qui sensim lentescit, & deficit, quæsitis fomentis nouis, oratione, meditatione, & ad Deum recursu augeatur. Ac præterea, quod viro Religioso vel maxime conuenit, *Imposito holocausto, desuper adolebit adipēs pacificorum.* Ignis est iste perpetuus qui numquam deficiet de altari. Quid enim aptius, quam vt votorum Religiosorum holocaustū, ac susceptæ Religiosæ vitæ onera omnia, iteratò, magna animi alacritate, nec secùs ac si nunc primò eligeres, vnus Dei amore subeunda suscipias, nouoq; ac recenti semper hoc holocausto representato, *adipēs pacificorum adoleas*, hoc est, partim id omne, ad quod te proximi caritas, muneris ratio, impellet, Deo consecres, partim sanctæ alicuius meditationis, quasi pingui & fragrante pietatis succo reficiaris, vnde penitius delibuta mens intimè caleseat, & in crebras (quod ignis perpetui & indicium erit & fomes) amoris diuini flammæ medijs ex occupationibus erumpet?

Atque postremū hoc, suis omnibus magnopere cōmendatum voluit B. Ignatius, qui optabat, vt deuotionis tantum, vel etiam persæpè plus, in actione, quam in oratione reperirent. Quid opus pluribus? constant omnia, & in confesso sunt; distinctiùs igitur, & ad vsum aptè, ea tempora comprehendam, quibus vnumquemque mentem ad interna reuocare consuliissimum sit.

CAPVT XIV.

Quando & quæ ratione in se ipsum reuocetur animus.

PRIMUM igitur, quotidiana, manè, meridiè, vespèri publica Religionis lege statuta tempora, tota animi cōcentratione sunt obseruanda: quibus adnectendum, quod sacrificij, rosarij, diurnarumque orationum statum tempus exigit.

Secundò, iugis quædam & lenis esse debet animi præsentia, personæ quam gerit, Deiq; & officij memor, numquam in res effusa, sed rebus eminens: vnde facile

B b b

fiat

fiat ut crebrò, celerrimè, vnde cumque, in breuissimas orationes, quas dicunt exculatorias, erumpat. Quamquã Incipientes hinc monedi sunt, ne quid nimis, neue violentius, aut precipitantius; desit potius aliquid, quod annorum decursu addatur, quàm ut abortione prepropera, omnè in futurum adolescendi spè elidat.

Tertiò, hebdomadatim partem diei seligat, statam atque sepositam, quam hebdomadæ curis moderandis, progressuque virtutum diiudicando opportunè destinet.

Quartò, diem integrum sub prima singulorum mensium auspiciâ in eundem finem incumbat, curisq; omnibus abiectis, vni sibi Deoque vacet, plures horas orationi & disquisitioni sui tribuat: hinc summè pertinax, ne quanticumq; emolumentispe, cuiusquam importunitate, tentatione, fastidio, desperatione, incòstantia, & causa vlla se ab hoc proposito abduci sinat. Etiã frigidè, etiã lentè obseruatũ, multa tandè còmoda importabit, & se altiùs, quàm credideras, efferet.

Quintò, quod de mense, longè potius de anno dicendum, ut annuatim, non vnum sed plures dies eidem rei dones. Numerum dierum, negotia, personæ, perfectionis amor docebunt.

Sin autem quid menstruo illo die sit maximè spectandum quæras, paucis iudicabo.

PRIMO videndum est, ut quàm firmissima summæ solidæque perfectionis fundamenta iaciantur, caueaturque in ijs quæ iacta fuerant, ne quid vel assiduitate, vel diurnitate, vel tentationis vllius concussu labefacteretur aut concideret: itaque quidquid eò confert, tota est animi contentione quærendum atque complectendum. Hoc verò faciliùs forsan assequemur, si mentis cogitatum aduertimus.

Ad perfectam Iesu Christi Domini nostri imitationem, vita, moribus, actionibus, quæ dabitur exprimendam. Qua de re supra est dictum.

Ad nostræ vocationis amorem, cognitionem, dignitatem, partes omnes summa cum solitudine explendas. Quærendum hinc quid à nobis exigit? quid à sanctis illis viris, qui in ea degerunt, exegit? quàm sumus procul abs illis? longa restat via; quid cessamus? hodie inchoemus.

Ad verarum & præstantissimarum virtutum consecutionem, veramque perfectionem comparandam:

Ad rerum omnium contemptum, crucis amorem, æternorum desiderium:

Ad sui contempcionem & humilitatem:

Ad sincerum Præpositorum amorem, integramque in eos fiduciam, quò plurimum conferet

Summa in diuinam providentiã fiducia, omniumq; velut à Deo expectatio.

Suarum propensionum, imperfectionum, vitiorum, rerumque planè omnium nihil Superiori occultum habere.

Amare deferri, neminemque ut suspectum refugere.

Purissimè, & nulla sui, commodorumve suorum ratione habita diuinam in omnibus gloriam ardentè sitire.

Amorem suum omnem ita diligenter expurgare, vt solam Dei gloriam amet in omnibus, nihil ambiat, nihil exhorrescat, nisi solius Dei causa, sanctissimam eius voluntatem in omnibus quærendo atque promouendo, ideoque se obedientiæ ad quæuis ardua, molesta, vilissima, in perpetuû paratissimû exhibendo.

His autem in rebus id eligatur, vrgeatur, sapiusque & contentius voluatur, quod ad nostram perfectionem, & rerum præsentium statum conducibilis futurum speramus.

SECUNDO, inuestigandæ sunt, detestandæque imperfectionum radices, certisque ac efficacibus remediis, etiam breui scripto, ne diffluant, comprehensis, impugnandæ. Cuiusmodi essent,

Propensiones malæ ad gulam, iram, inuidiam, timorem, &c.

Appetitiones inordinatæ vehementius impellentes;

Habitus vitiosi praua consuetudine roborati;

Tentationes nobis familiares, & crebrò recurrentes;

Occasiones feruorem spiritus restinguentes: oriunturque à loco, personis, officiis, negotijs, rebus ipsis, & alijs;

Persuasiones nonnullæ animi religiosum dedecentes, vt gratiæ aucupatio, placendi hominibus desiderium, sui ipsius vindictio, axiomata, vt loquuntur, politica: & alia id genus.

Hæc verò videndum est quibus nitantur fundamentis, & quàm sint stabilenda contraria.

TERTIO, cuiusmodi esse debeat rerum ad spiritum attinentium tractatio, quando, quomodo, quàm perfecta statuendum est: itaque inquirendum quemadmodum te habere soleas in

Meditatione, eiusque præparatione, atque in ea propositorum obseruatione:

Oratione vocali:

Examine, tam omnes defectus vniuersè, quàm vnum singulariter indagante:

Sacramentorum usu:

Colloquio cum nostris & externis:

Lectione librorum piorum:

Vorum ac spiritus, hebdomadaria, menstrua & annua instauratione:

QUARTO, ministeria & functiones nostræ diiudicandæ sunt, quo fructu, quo spiritu obeantur, quòue meliore possent: ita vt nihil indiscussum maneat, siue domesticos, siue spectet externos; ratio otij, ratio negotij constet, nihil temerè & casu, sed suo tempore, certa que animi destinatione fiat, suusque sit occupationibus (quantum in humanis licet) & ordo, & scopus præfixus. Videat vnusquisque quid illi sit demandatum, studia, doctrinam, exhortationes, concio-

nes, catechismos, confessionum curam, xenodochiorum, carcerum, pauperum, agrorum leuationem: præfecti, procuratoris, aut aliud quoduis proprium munus. Illa quoque discutienda sigillatim sunt, quæ ad domesticum ordinem spectant, vt dormire, surgere, quæque communia sunt vicissim obire, velut in inferuendo mentæ, & similibus.

QVINTO animaduertendum, ne immodestum quid, & à Religiosæ honestatis decoro alienum, vsquam emineat, sed ex eadem amicabile vultus serenitate, membrorumque ac gestuum omnium placiditate tràquilla, decor virtutis internæ resplendeat. Caureatur quoque ne in curando corpore, siue sollicitudinis anxia, siue rigidioris neglectus nimietate peccetur. quod ferè potest accedere,

In refranatione sensuum, & linguæ,

Victu,

Vestitu,

Domicilio,

Lectò,

Remissionibus à contentione,

Castigatione corporis yltro assumpta:

Nempe,

Humieubatione, vel duriore somni captatione,

Vigiliis non immodicis,

Abstinencia in potu vel cibo,

Ciliciis, & rebus asperioribus carni adpressis,

Diuerberatione corporis,

Æstus, frigoris, & iniuriarum aëris tolerantia, & similibus corporis afflictationibus de more, vel solito crebrius, aut diutius vsurpatis.

Quæ quidem ita distinctè, at non diffusè, describo, vt quoties ad sacram istam animi perferuationem veneris, sacro illi otio negotium deesse non possit, si horum singulis pensiculatiùs insistens, an vsquam defueris, an & qua via melius & longius progredi possis, in hac quasi tabula sub oculos subiecta dispicias.

Hæc est, quam tibi, quæ Societatis hominibus omnibus, apprimè commēdatam velim, actionis & orationis alternatio sanctissima, progressionis in spiritu parens & faulrix, perpetuatio sanctæ animi alacritatis, firmissimum perseverantiæ propugnaculum. Ideoque huius obseruationem sanctis viris adeò perpetuam credidit S. Gregorius, vt hoc nomine eos apud B. Iob locustas vocari asseruerit, quarum proprium est, ad passionem quidem sese demittere, at subinde altius euolare: neque aliter viri sancti *crura figunt*, inquit, & *alas exerunt*: quia rectè agendo stabiliuntur, & alta videndo subleuantur. Qui in hac vita positi, in contemplatione manere non possunt, sed quasi locustarum more à saltu quem dederant, in pedibus suis se excipiunt, dum post contemplationum studia, ad necessaria vitæ actiua opera reuertuntur,

nec tamen in eadem actiua vita remanere contenti sunt; sed dum ad contemplationem desideranter exsiliunt, quasi rursum aëra volantes petunt, vitamq; suam quasi locusta ascendentes descendentesq; peragunt, dum sine cessatione semper & summa videre appetunt, & ad semetipsos natura corruptibilis pondere reuoluuntur.

Sed hoc ipsum longè plenius & illustrius ab eodem commendatur in illa verba, Numquid mittes fulgura, & ibunt, & reuertentia dicent tibi, Assumue: quæ interpretatur in hunc modum; Fulgura, vt dictum est, sancti viri mittuntur, & eunt, cum a secreto contemplationis in publicum operationis exeunt: mittuntur & vadunt, cum de abscondito speculationis intima, in actiua vita latitudinem diffundunt. Sed reuertentes dicunt Deo, Assumue; quia post opera exteriora qua peragunt, semper ad sinum contemplationis recurrunt, vt illic ardoris sui flammis reficiant, & quasi ex tactu superna claritatis igne sciant: Dicunt, Assumue, quia quamuis per exteriora acta, parum quid contemplationi deesse videatur, per ardorem tamen desiderij, quem in mente sua continuè accendunt obsequentes, Deo suam presentiam ostendunt. Citius enim inter ipsa, licet bona, exteriora opera frigerent, nisi intentione sollicita, ad contemplationis ignem incessanter redirent. Vnde bene per Salomonem dicitur, Ad locum de quo exeunt flumina reuertuntur vt iterum fluant. Ipsi quippe, illic flumina, qui hic fulgura sunt vocati. Quia enim corda audientium rigant, dicuntur flumina, quia verò accendunt, fulgura vocantur. De quibus aliàs scriptum est, Eleuauerunt flumina Domine, eleuauerunt flumina voces suas. Et rursum; Illuxerunt fulgura eius orbi terra. Ad locum ergo de quo exeunt, flumina reuertuntur: quia sancti viri, etsi à conspectu creatoris sui, cuius claritatem mente conspiciere conantur, foras propter nos ad actiua vita ministerium veniunt; incessanter tamen ad sanctum contemplationis studium recurrunt, & si in predicatione sua, exterius nostris auribus per corporalia verba se fundunt, mente tamen tacita ad considerandum semper ipsum fontem luminis reuertuntur. De quibus & bene dicitur, Vt iterum fluant: nisi enim ad contemplandum Deum sollicita semper mente recurrerent, nimirum interna cecitas, etiam externa predicationis eorum verba siccaret. Sed dum videre Deum indefinenter sitiunt, quasi decursura foras flumina, intus semper oriuntur, quatenus illic amando sumant, vnde ad nos predicando defluant.

Sed & audi D. Bernard. O sancta anima, sola esto, vt soli omnium serues te ipsam, quem ex omnibus tibi elegisti. Secede, sed mente, nō corpore, sed intentione, sed deuotione, sed spiritu. Sola indicitur tibi mentis & spiritus solitudo. Solus es, si non communita cogites, si non affectes presentia, si despicias quod multi suspiciunt, si fastidias quod omnes desiderant, si iurgia deuotes, si damna non sentias, si non recorderis iniuriarum. Alioquin nec si solus corpore es, solus es. Vide ne posse esse te, & solum cum inter multos, & inter multos, cum solus es: Ita ille, sic perpetuam mentis solitudinem commendans, vt non improbet quin etiam suo tempore quæ corporis est adiungatur. Ex his interim quam idem Sancti senserint, inliciti tui leges præscribant, sanxerit Christus Dominus, vides; quid addam, nisi tritum illud, Hoc fac, & viues?